



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

בפני כב' ס. הנשיאה, השופט שאהר אטרש

**התובע:** שלומי שלום שדה  
ע"י ב"כ עוה"ד איריס שריקי ואח'

נגד

**הנתבע:** פקיד שומה נצרת  
ע"י פרקליטות מחוז צפון (אזרחי)

1

### החלטה (בבקשה 9)

2

3 1. ענייננו בבקשת הנתבע מיום 27.12.2022 לסילוק התביעה על הסף בהתאם לתקנות 41 ו-43  
4 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "התקנות"); זאת משני טעמים: היעדר  
5 סמכות עניינית והתיישנות.

6

#### התביעה בתמצית

7 2. עניינה של התביעה בשומות מס וצווים שהוציא הנתבע – פקיד השומה בעקבותיהן, לעסקו של  
8 התובע, בשנים 1989-1993.

9

10 3. התובע עו"ד במקצועו ושחקן טניס בעברו, ניהל בסוף שנות השמונים ועד תחילת שנות התשעים  
11 עסקים בתחום הספורט, שבגינם נוצרו השומות עסקי.

12

13 4. התובע מבקש לקבוע כי השומות הוצאו שלא כדין ודין להתבטל. התובע טוען כי השומות  
14 הוצאו לפי מיטב השפיטה, ללא הצדקה ועל סמך נתונים שגויים ולא סבירים, מבלי לעדכן אותו  
15 ומבלי להמציא לו את ההחלטה ונימוקיה כדין ובמועד. עוד טוען התובע, כי לא ניתנה לו  
16 הזדמנות לטעון ולהשיג על השומות בזמן אמת ובכלל, וכי לא ננקטו נגדו הליכי גבייה ולכן דיין  
17 של השומות והצווים שהוצאו בעקבותיהן להתבטל מטעמי התיישנות.

18

19 5. הנתבע טוען, כי דין התביעה להידחות על הסף מחמת העובדה שההליך שנקט אינו ההליך  
20 הנכון ומחמת התיישנות ושיהוי. בכל הנוגע להליך הוצאת השומות לתובע ולהליך שקדם  
21 להוצאת הצווים ולמועד המשלוח שלהם – טוען הנתבע, כי היה על התובע להעלות את טענותיו  
22 במסגרת ערעור מס ולא באמצעות הגשת תביעה אזרחית, ולכן בית המשפט נעדר סמכות לדון  
23 בתביעה. בנוסף, המועד הקבוע בחוק להגשת ערעור מס חלף לפני עשרות שנים. אשר לטענה  
24 בעניין התיישנות הליכי הגבייה – טוען הנתבע, כי דין הטענה דחייה מחמת היעדר עילה והעלאת  
25 טענות עובדתיות סותרות. התובע עצמו טוען בכתב התביעה כי ננקטו הליכי גבייה, ומשך שנים  
26 רבות פנה לנתבע כדי לעכבם, ולכן התובע מושתק מלטעון כעת כי לא ננקטו נגדו הליכי גבייה.  
27 לחלופין טוען הנתבע, כי דין התביעה להידחות לגופה.

28



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

### השתלשלות הדיון בבקשה

- 1
- 2 .6. כאמור, הבקשה הוגשה ביום 27.12.2022; תגובה לבקשה הוגשה ביום 24.1.2023.
- 3
- 4 .7. בדיון בבקשה מיום 21.2.2023, ובהינתן הסכמת הנתבע, נעתרתי לבקשת התובע לדחות את
- 5 הדיון בבקשה למועד אחר כדי ליתן שהות לצדדים למצות את ההידברות ביניהם.
- 6
- 7 .8. ביום 19.9.2023 הגיש התובע הודעה ובקשה לאשר תוספת טענות לתגובתו מיום 24.1.2023,
- 8 נוכח מתן פסקי דין בסוגיה דומה. בקשה זו נדונה בדיון מיום 19.9.2023, שבסופו הוחלט לקבל
- 9 את הטענות המשלים מטעם התובע, וניתנה לנתבע זכות להגיש טענות משלים מטעמו.
- 10
- 11 .9. הנתבע הגיש השלמת טענות מטעמו ביום 24.10.2023.
- 12
- 13 .10. ביום 9.4.2024 הגיש התובע תשובה לתגובת הנתבע לבקשתו להשלמת טענות.
- 14
- 15 .11. בדיון מיום 18.9.2024 נדונה הבקשה לסילוק על הסף, שבמסגרתו חזרו הצדדים על טענותיהם.
- 16

### טענות הנתבע

#### **העדר סמכות עניינית**

- 17
- 18
- 19
- 20 .12. בית משפט זה נעדר סמכות עניינית לדון בטענות התובע.
- 21
- 22 .13. הלכה פסוקה ומושרשת היא, ששאלה בנוגע לעצם קיומה של חבות במס ובדבר היקפה תתברר
- 23 במסגרת ההליכים המיוחדים שנקבעו לכך בחוקי המס השונים ובענייננו – פקודת מס הכנסה
- 24 [נוסח חדש] (להלן: "פקודת מס הכנסה").
- 25
- 26 .14. פקודת מס הכנסה קובעת את הפרוצדורה הספציפית לתקיפת שומה בסעיפים 150-158, דרך
- 27 הגשת השגה תוך שלושים ימים לפקיד שומה וערעור על החלטתו לבית המשפט המחוזי.
- 28
- 29 .15. הנתבע מפנה לפסיקה ולפיה, מקום בו קבע המחוקק הליכים מיוחדים לבריור עניינים
- 30 הקשורים עם קביעתו של מס, זוהי הדרך היחידה שניתן ללכת בה. לא ניתן לעקוף הליכים
- 31 ייחודיים אלה באמצעות פניה לבית משפט אחר בהליכים אחרים.
- 32
- 33 .16. בענייננו, בניגוד לטענות התובע, מרישומי המחשב של הנתבע עולה כי התובע הגיש השגה במועד
- 34 והיא נדונה ולאחריה יצא צו. בהתאם להוראות סעיף 153 לפקודת מס הכנסה ותקנה 2 לתקנות
- 35 בית משפט (ערעורים בענייני מס הכנסה), התשל"ט-1978 (להלן: "תקנות מס הכנסה"), המועד
- 36 להגשת ערעור על שומת מס בצו הוא בתוך 30 ימים מהיום שבו נמסרה לנישום, ואת זאת התובע
- 37 לא עשה עד עצם היום הזה.



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

### התיישנות

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35

17. כל טענות התובע נגועות בהתיישנות ודין להיות מסולקות על הסף.

18. מהותית לא ניתן לדון היום, בהליך שומה שנערך לתובע לפני למעלה מעשרים ושבע שנים, זאת בין היתר, מכיוון שלא ניתן לאתר את התיק של התובע וההליכים שבוצעו מולו בשנות התשעים. הנתבע מבהיר, כי אין עליו חובה לשמור את התיקים פרק זמן ארוך כזה, על-פי תקנות הארכיונים (ביעור חומר ארכיוני במוסדות המדינה וברשויות המקומיות), התשמ"ו-1986 (להלן: "תקנות הארכיונים").

19. לא ניתן להטיל נטל כה כבד על הנתבע ולחייבו לקיים דיון בשומות שהוצאו לפני עשורים, כאשר כל המסמכים הרלוונטיים וההון האנושי הרלוונטי, כבר אינם נמצאים אצל הנתבע.

20. התובע אינו יכול לטעון כעת בפני בית המשפט כי לא קיבל את הצווים במועד, או שהם הוצאו מבלי שניתנה לו זכות טיעון, משום שטענות כאלה הוא יכול היה להעלות, לכל המאוחר, לפני כעשרים וארבע שנים, שכן כבר אז אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי התובע ידע על קיומם של הצווים.

21. הנתבע מפנה למכתבו של רו"ח איהאב עלימי מיום 29.12.1998 (להלן: "רוה"ח עלימי"), המופנה אל משרד פקיד שומה עפולה, לצורך הגעה להסכם המסדיר את חובו של התובע. מכתב זה צורף לכתב התביעה, ולפיכך אין מחלוקת כי התובע ידע על הצווים מושא התביעה.

22. הנתבע כופר בטענת התובע כי לא ידע על הוצאת הצווים סמוך למועד הוצאתם, וכי לא ניתנה לו זכות טיעון עובר להוצאתם. אף בהנחה כי טענה זו נכונה, סבור הנתבע כי לכל המאוחר היה על התובע להעלותה בשנת 1998, משידע כבר אז על קיומם של הצווים.

### שיהוי ניכר והימנעות התובע מנקיטת הליכים משפטיים במועד

23. התביעה הוגשה בשיהוי ניכר של כעשרים ושבע שנים, דבר שגרם לנתבע נזק ראייתי וקושי באיתור מסמכים רלוונטיים, עניין המצדיק את סילוק התביעה על הסף.

24. גם לאחר שהובהר לתובע ולרוה"ח עלימי לאורך השנים, כי עליו לפנות לבית המשפט, נמנע התובע מלעשות כן. במכתבו מיום 1.12.2014 פנה ב"כ התובע לנתבע והתחייב לפנות תוך חודש לבית המשפט. בפועל לא עשה כן עד הגשת התביעה עסקינן בחודש נובמבר לשנת 2021.





## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

1 25. התנהלות התובע מעידה על זניחת התביעה, ועל כן דין התביעה להידחות על הסף מחמת שיהוי  
2 ניכר.

3

4 **לא קיימת עילת תביעה – השומות שנקבעו לתובע נקבעו כדין ולאחר הליך תקין**

5

6 26. לאור חלוף כעשרים ושבע שנים מאז שנוצרו חובותיו של התובע, ובהתחשב בכך שלא קיימת  
7 חובה על-פי דין לשימור מסמכים לתקופה כה ארוכה, ומשלא הוגש ערעור מס – לא נשמרו כל  
8 המסמכים שהיו קיימים בתיק; עם זאת, עיון ברשומות המחשב ובמסמכים שנמצאים בתיק  
9 של התובע מעלה, כי הצווים יצאו בהליך תקין ובהתאם לדין.

10

11 27. מכתב התביעה עולה כי התובע ידע על קיומו של החוב משך שנים רבות ולא חלק על אופן קביעת  
12 הצווים. לאורך השנים ניסה התובע להגיע להסכמות עם הנתבע באשר לאופן גביית החוב וניסה  
13 לצמצמו. משלא עלה בידו לצמצם את החוב לשיעור רצונו מול הנתבע, העלה טענות חסרות  
14 כל בסיס כאילו הצווים לא הומצאו לו או שהוצאו בהליך שאינו תקין.

15

16 **דין טענת התובע להתיישנות הליכי הגבייה להידחות מחמת היעדר עילה, העלאת טענות**  
17 **עובדתיות סותרות וחוסר תום לב**

18

19 28. בכתב התביעה מבקש התובע, בין היתר, כי בית המשפט יצהיר כי הליכי הגבייה נגדו התיישנו  
20 וזאת בהתאם לרע"א 187/05 נסייר נ' עיריית נצרת עילית, 20.6.2010 (להלן: "הלכת נסייר"),  
21 אולם בה בעת טוען התובע כי משך שנים ניהל מו"מ עם הנתבע.

22

23 29. תקופת ההתיישנות האזרחית עומדת על שבע שנים; כאשר עסקינן בהליכי גבייה מנהליים כגון  
24 הליכי גבייה מכוח פקודת מס הכנסה, הכלל הוא כי פתיחה בהליכי גבייה, כגון מכתב דרישה  
25 לפי סעיף 4 לפקודת מס הכנסה, מביאה לעצירת מרוץ ההתיישנות.

26

27 30. התובע מנסה לאחוז את החבל בשני קצותיו, שכן מחד הוא טוען כי הנתבע לא פעל לגביית החוב  
28 ומכאן שהחוב התיישן, ומנגד אין ספק כי הליכי הגבייה הובאו לידיעתו של התובע שהרי בגינם  
29 הוא פנה לנתבע בניסיונות להסדרם.

30

31 31. גם לגופה דין הטענה להתיישנות הליכי הגבייה להידחות מאחר ובדיקה במחשבי הנתבע העלתה  
32 כי החל משנת 1994 ועד לשנת 2021 נשלחו לתובע 144 הודעות אכיפה. בנוסף, ננקטו על-ידי  
33 הנתבע הליכי גבייה ובקשות להטלת עיקולים על נכסי התובע על-מנת להיפרע מהם, וזאת החל  
34 משנת 1995 ועד לשנת 2022.

35

36





## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

### טענות התובע

#### סמכות עניינית

1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35

32. התובע טוען כי תביעתו הוגשה בעיתוי ובנסיבות בהן הוגשה על-פי הנחיית והמלצת הנתבע.
33. המקרה עסקינן אינו נמנה על אותם מקרים בהם רשאי בית המשפט למחוק או לדחות תביעה בהתאם לתקנות 41 ו-43 לתקנות.
34. הצדדים היו נתונים במו"מ רציף ועקבי לאורך שנים, וטענת הנתבע להיעדר או לביעור מסמכים נועדה לחפות על מחדלי הנתבע.
35. בניגוד לטענת הנתבע, לפקיד השומה נתונה סמכות לעיין שנית או לבחון שומה, זאת בהתאם לסעיף 150(א) לפקודת מס הכנסה.
36. לא ניתנה לתובע הזדמנות לטעון נגד השומות בזמן אמת, השומות לא הוצאו כדין ולא הומצאו לתובע כדין, וגם בזמן אמת לא הסכים הנתבע למסור את המסמכים לתובע.
37. הנתבע נאחז בפרוצדורה ומנסה להעשיר את הקופה הציבורית ולקבל סעד שלא כדין ומבלי לאפשר לתובע לטעון. במקרה דנן ראוי להעניק לתובע את יומו בבית המשפט.

#### התיישנות

38. הליכי הגבייה נגד התובע התיישנו. הנתבע נקט מעת לעת בהליכי גבייה אך מיד הורה על ביטולם מחמת שננקטו בטעות.
39. התביעה הוגשה על-פי בקשת הנתבע.

#### טיעון משלים מטעם התובע – הפנייה לפסיקה

40. התובע מפנה לפסק הדין בע"א 6570/18 שפיגלונט נ' מדינת ישראל – פקיד שומה רחובות (18.11.2020), ולפסק הדין ב- ע"מ (מחוזי-מרכז-לוד) 34366-10-21 שפיגלונט נ' מדינת ישראל – פקיד שומה רחובות (14.8.2023), שניתן בעקבות קבלת הערעור בבית המשפט העליון וקבע, כי "הנזק הראייתי שנגרם ואשר יוצר קושי לקיים דיון על השומה, רובץ לפתחו של המשיב" (להלן שניהם ביחד: "עניין שפיגלונט").



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

1 41. בית המשפט המחוזי מרכז-לוד שדן בע"מ 32523-06-15, דחה תחילה את ערעורו של מר  
2 שפיגלונט על שומה. על החלטה זו הוגש ערעור לבית המשפט העליון במסגרת ע"א 6570/18,  
3 שדחה את הערעור על הקביעה שהשומה לפי מיטב השפיטה הוצאה בשעתו כדין, אך אפשר  
4 למערער ארכה להגשת השגה על שומה זו. בעקבות פסק הדין בבית המשפט העליון, הושב העניין  
5 לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד במסגרת ע"מ 34366-10-21, שקיבל את הערעור שהגיש מר  
6 שפיגלונט.

7  
8 42. התובע טוען כי גם בעניינו יש להחיל את דוקטרינת הנזק הראייתי ולאפשר לו להשיג על השומה.  
9  
10 43. התובע טוען, כי נסיבותיו בכלל ובכל הקשור להגשת התביעה בנסיבות ובמועד הגשתה, ברורות  
11 ומוצדקות בהרבה מנסיבות הנישום בעניין שפיגלונט. התובע כאן, בשונה ממר שפיגלונט, נשאר  
12 בארץ, לא ברח, לא התעלם וניהל במשך שנים מו"מ מול גורמים ברשות המסים. בנוסף,  
13 התביעה הוגשה על-פי בקשת פקיד השומה.

14  
15 44. בעניין שפיגלונט עסק בית המשפט המחוזי בסוגיה הדומה מאוד לסוגיה עסקינן – ערעור על  
16 שומת מס עבור שנת המס 1998 שנקבעה לפי מיטב השפיטה, בסכום של כ- 2.5 מיליון ש"ח.  
17  
18 45. התובע טוען, כי בדומה למקרה שלו, גם בעניין שפיגלונט דאגה רשות המסים לבער את התיק  
19 על-אף המחלוקות שהיו בינה ובין הנישום.

### תגובת הנתבע לטיעון המשלים

20  
21  
22  
23 46. בשונה מעניין שפיגלונט, שם מדובר בערעור מס (ערעור על החלטת פקיד השומה שלא להאריך  
24 למערער את המועד להגשת השגה על השומה), בענייננו מדובר בתביעה אזרחית רגילה. אין  
25 המדובר בהליך המתאים, ומטעם זה בלבד יש להורות על סילוק התביעה על הסף.

26  
27 47. עניין שפיגלונט עסק בשומה לפי סעיף 03 - שומה לפי מיטב השפיטה, אשר לא הוגשה עליה  
28 השגה במועד. בענייננו השומות שנקבעו לתובע בגין השנים 1989-1992 הן שומות לפי סעיף 09  
29 – שומות סופיות.

30  
31 48. בעניין שפיגלונט נקבע כי השומה לפי מיטב השפיטה נערכה בזמן שהמערער התגורר בארה"ב  
32 ולא ידע על קיומו של צו השומה עד לשנת 2014. בענייננו, התובע ידע על הצווים, ידע כי המדובר  
33 בשומות סופיות, ניהל מגעים ביחס אליהן משך שנים רבות ונמנע מהגשת ערעור מס. בענייננו  
34 מדובר בחוב חלוט, ואין לקבל את טענת התובע כי יש לדון באופן קביעת החוב.

35  
36  
37



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

### תשובת התובע לתגובת הנתבע

49. בתשובתו מיום 9.4.2024, חזר התובע על טיעונו לגבי נסיבות ומועד הגשת התביעה.

50. התובע טוען, כי הבקשה לסילוק על הסף לא הוגשה בהזדמנות הראשונה.

51. התובע הדגיש את תרומתו לחברה ונסיבותיו האישיות וטען כי המקרה שלו ממחיש את המושג של "עינוי דין" כלפי אזרח ונישום תמים וישר.

52. התובע טוען כי המקרה שלו הוא המקרה המתאים לשקול שיקולים "לפנים משורת הדין".

53. התובע הפנה להלכה הפסוקה, לפיה דחייה על הסף תיעשה באופן חריג ובמקרים קיצוניים בלבד, וטען כי עניינו אינו נמנה על אותם מקרים חריגים.

### דיון והכרעה

#### סמכות עניינית

54. הלכה פסוקה היא כי "באותם מקרים שבהם מתגלעת מחלוקת בין הנישום לבין רשויות המס בקשר לשומה שהוצאה לנישום, חוקי המס השונים קובעים את הדרך להגשת השגה וערעור על החבות במס, בין אם לבית המשפט האזרחי, ובין אם בהגשת השגה למנהל, לפקיד השומה או לוועדת הערר תחילה, ולאחר מכן, וככל שהנישום אינו מרוצה מההחלטה בהשגה, הגשת ערעור לערכאה האזרחית המוסמכת (...). מכאן, ובהינתן השיקול שהוזכר לעיל, לפיו יש לבכר את הדרך הייעודית שנקבעה בהוראת חוק מפורשת, נקודת המוצא היא כי על דרך הכלל, אין מקום להתיר לנישום לתקוף את החיוב במס בדרך אחרת מזו שהוגדרה.

...

יחד עם זאת, אין משמעות הדבר כי בהקשר של דיני המס לעולם תתאפשר תקיפה עקיפה. עדיין, יהיה צורך לבחון האם הסכסוך הנדון, על פי טיבו ומהותו, מתאים לדיון וביורור בדרך שבו הוגש בהתאם לשיקולים שנמנו לעיל. באופן עקרוני, ניתן להוסיף ולהציע את ההבחנה הבאה: כאשר חלקו הארי של הסכסוך בין הנישום לרשויות המס עוסק במחלוקות עובדתיות או בשאלות של פרשנות דין, אז יש לברר במסגרת המסלול שנקבע בחוקי המס; לעומת זאת, כאשר ליבת המחלוקת מתמקדת בשאלות של חוקיות או בעלות חשיבות עקרונית, יש לבכר את בחינתן במסגרת עתירה לבית המשפט המנהלי המוסמך (...).". ראו: ע"א 3129/19 זנלכל בע"מ נ' פקיד שומה חיפה, פסקה 76 (25.8.2022), (ההדגשה אינה במקור – ש"א).

55. ביישום האמור על עניינו, עסקינן במחלוקות עובדתיות בין התובע לנתבע בקשר לשומות מס ולצווים שהוצאו בעקבותיהן, כאשר המחוקק קבע דרך ייעודית להגשת השגה וערעור על שומת



## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

- 1 מס בסעיפים 150 – 158 לפקודת מס הכנסה. הגשת תובענה זו מהווה עקיפה של ההוראות  
2 הייחודיות לעניין השגה וערעור הקבועות בפקודת מס הכנסה.  
3
- 4 א. סעיף 150(א) לפקודת מס הכנסה קובע: **"היה אדם חולק על השומה, רשאי הוא לבקש**  
5 **מאת פקיד השומה, בהודעת השגה, בכתב, לחזור ולעין ולשנות את השומה; בקשה כאמור**  
6 **תפרש בדיוק את הנימוקים להשגה על השומה ותוגש תוך שלושים יום מיום המצאת**  
7 **הודעת השומה, אלא שאם הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, שהאדם החולק על**  
8 **השומה היה מנוע מהגיש את הבקשה תוך המועד האמור, משום שהיה נעדר מן הארץ או**  
9 **חולה או מכל סיבה סבירה אחרת, רשאי הוא להאריך את המועד ככל שנראה סביר לפי**  
10 **הנסיבות"**.
- 11
- 12 ב. הנתבע טוען כי מרישומי המחשב אצלו עולה, כי התובע הגיש השגה במועד והיא נידונה  
13 ולאחריה הוצא צו. התובע טוען כי השומות הוצאו באופן שרירותי, לא הומצאו לו נימוקי  
14 השומות ולא ניתנה לו זכות לטעון כנגדן.  
15
- 16 ג. הצווים בעניינו של התובע הוצאו בתאריך 30.11.1994 ובתאריך 1.7.1995. בהתאם  
17 להוראות סעיף 153 לפקודת מס הכנסה **"מי שרואה עצמו מקופח על ידי החלטת פקיד**  
18 **השומה על פי סעיף 152(ב) (הכוונה להוצאת צו שומה), רשאי לערער לפני בית המשפט**  
19 **המחוזי, שבאזור שיפוטו פעל פקיד השומה"**. בהתאם לתקנה 2 לתקנות מס הכנסה:  
20 **"ערעור על שומה יוגש בהודעה בכתב תוך שלושים יום מהיום שבו נמסרה השומה**  
21 **למערער"**. התובע לא הגיש ערעור מס במועד ובכלל.  
22
- 23 ד. במכתבו מיום 29.12.1998 פנה רוה"ח עלימי, בשמו של התובע, אל פקיד השומה עפולה,  
24 **"בקשה לפתיחת השומות לשנים שטרם טופלו"**, וציין כי **"אמנם הוצאו לו צווים**  
25 **וקנסות..."**. הוא פונה אל פקיד השומה **"במטרה להגיע להסדר"**.  
26
- 27 ה. אף בהנחה שהתובע לא קיבל את השומות ולא ידע על הוצאת הצווים בסמוך למועד  
28 הוצאתם, הרי ממכתבו של רוה"ח עלימי עולה כי הוא ידע על קיומם לכל המאוחר בשנת  
29 1998 (ראו: מכתבו של רוה"ח עלימי לפקיד השומה עפולה מיום 29.12.1998 – נספח ב'  
30 לכתב התביעה). או אז היה על התובע להעלות את הטענות שהוא מעלה בתובענה עסקינן,  
31 במסגרת בקשה להארכת מועד להגשת ערעור מס לפי סעיף 153 לפקודת מס הכנסה. זאת  
32 ועוד, במסגרת מכתבו של רוה"ח עלימי לא חלק התובע על עצם הוצאת הצווים או על אופן  
33 הוצאתם, אלא ניסה להגיע להסדר בנוגע לגובה החוב ותשלומו, בזו הלשון: **"בשם מרשי..."**  
34 **אני פונה אליכם בבקשה לפתיחת השומות לשנים שטרם טופלו כאמור וזאת כמחווה**  
35 **מצידכם על מנת שיהיה אפשר לסגור למר סיאדה את השומות בגין השנים כאמור. אומנם**  
36 **הוצאו לו צווים וקנסות כך שהחוב שלו מסתכם לסך שלמעלה משבעה מיליון ₪ (דבר**





## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 38866-11-21 שדה נ' פקיד שומה נצרת

- 1 שמרשי לא יוכל לעמוד בו), אבל במטרה להגיע להסדר אתכם אודה לכם על מתן  
2 הסכמתכם...". מההתכתבויות נספחים ב' ו' לכתב התביעה עולה, כי חלף הגשת ערעור מס  
3 במועד, המשיך התובע לפנות לנתבע, תוך ניסיונות להגיע להסדרת החוב. התובע לא חלק  
4 על אופן הוצאת הצווים; רק במכתבו מיום 23.2.2020 עולה לראשונה טענתו כי השומות  
5 הוצאו ללא ידיעתו ומבלי שהדבר הוסבר לו ולא קיבל אותן לידי בזמן אמת (ראו: מכתבו  
6 של רוה"ח עלימי מיום 23.2.2020 – עמ' 34 לנספחי התביעה).
- 7
- 8 1. מכל מקום, אין מחלוקת כי התובע לא הגיש ערעור מס ולא הגיש בקשה להארכת המועד  
9 להגשת ערעור מס. משלא עשה כן בחלוף למעלה מעשרים ושבע שנים, הפכו השומות  
10 והצווים שהוצאו בעקבותיהן סופיים, ובית המשפט נעדר סמכות עניינית לדון בהם. כפי  
11 שקבע בית המשפט העליון "הלכה פסוקה היא, כי שומה שנעשתה סופית, אין אחריה ולא  
12 כלום" (ע"א 33/72 פרומין ובניו בע"מ נ' מנהל המכס והבלו, עמ' 464 (11.6.1974), ר"נישום  
13 שלא פעל במסגרת הליכי ההשגה שנקבעו בחוק, לא יוכל לפעול בדרך אחרת על מנת  
14 לתקוף את השומה" (ע"א 175/77 מדינת ישראל נ' רמאדאן, עמ' 674-675, (15.6.1978)).  
15 ראו גם: עע"מ 8832/12 עיריית חיפה נ' יצחק סלומון בע"מ, פסקה 17, 15.4.2015, להלן:  
16 "עניין סלומון".
- 17
- 18 56. לסיכום נקודה זו – משעסקן במחלוקת עובדתית בנוגע להוצאת שומות מס וצווים, ומשלא  
19 נקט התובע בדרך הקבועה בפקודת מס הכנסה ובתקנות מס הכנסה לעניין אופן ומועד הגשת  
20 ערעור מס, הפכו השומות והצווים שהוצאו בעקבותיהן סופיים, ובית משפט זה נעדר סמכות  
21 עניינית לדון בהם. לפיכך, הסעד הנתבע – למתן פסק דין הצהרתי, כי הנתבע לא קיים הליך  
22 ראוי סדור ותקין בכל הקשור להוצאת השומות ולהורות על ביטולם (סעיף 107(ג) לתביעה), דינו  
23 להידחות מחוסר סמכות עניינית.
- 24
- 25 57. אשר לסעד השני שנתבע, קרי ליתן פסק דין הצהרתי כי הליכי הגבייה או החוב התיישנו (סעיף  
26 107(ב) לתביעה), גם סעד זה דינו להידחות מחוסר סמכות עניינית.
- 27
- 28 התובע טוען, כי בהתאם להלכת נסייר יש להחיל את דיני ההתיישנות הרגילים על הליכי גבייה  
29 מנהליים ולקבוע כי חובו למס הכנסה התיישן. הנתבע טוען כי הוא נקט נגד התובע בהליכי  
30 גבייה מנהליים לפי פקודת המיסים (גביה), ונשלחו לתובע עשרות מכתבים והוטלו עשרות  
31 עיקולים לאורך השנים (לפי הפירוט שצורף כנספח 16 לכתב ההגנה).
- 32
- 33 בהלכת נסייר הגיע בית המשפט העליון למסקנה, כי הליך הגבייה המנהלי על ידי הרשות הינו  
34 "תביעה לקיים זכות" כמובנה בסעיף 2 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958. מכאן שנישום אשר  
35 הרשות מפעילה כלפיו הליך גבייה מנהלי ראוי להתגונן בטענה שחוב המס התיישן. טענת





## בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

ת"א 21-11-38866 שדה נ' פקיד שומה נצרת

1 התיישנות זו נותרת טענת הגנה, הגם שאופן השמעתה הוא על דרך יזימת הליך – כיום, עתירה  
2 לבית המשפט לעניינים מנהליים (ראו: הלכת נסייר, פסקה 40 לפסק דינה של כב' השופטת  
3 ברלינר).

4

5 בענייננו, כפקיד שומה פעל הנתבע כרשות מנהלית והפעיל אמצעי גביה מנהליים מכוח פקודת  
6 המסים (גביה). הדרך הנכונה להעלאת טענת התיישנות הליכי הגביה שננקטו נגד התובע על-  
7 ידי פקיד השומה, היא אם כן באמצעות הגשת עתירה מינהלית לבית המשפט לעניינים מנהליים  
8 ולא באמצעות הגשת תביעה אזרחית לבית משפט זה. משכך, בית משפט זה אינו מוסמך לדון  
9 בסעד זה ודינו להידחות מחוסר סמכות עניינית.

10

11 58. לאור המקובץ לעיל, אני מורה על דחיית התביעה, על שני סעדיה, מחוסר סמכות עניינית.

12

13 59. בנסיבותיו הייחודיות של התובע, גובה החוב ומשך ניהול המו"מ מול הנתבע, אין צו להוצאות.

14

15 ניתנה היום, ה' חשוון תשפ"ה, 06 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.

16 שאהר אטרש, שופט, סגן הנשיאה

17

